

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

9 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 751

09-08-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വൈദ്യുത മേഖലയിലെ വിവിധ പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ എം. എം. മണി, ശ്രീ എ. പ്രഭാകരൻ, ശ്രീ കെ യു ജനീഷ് കുമാർ, ശ്രീ പി ടി എ. റഹീം </p>	<p align="center"> ശ്രീ. കെ . കൃഷ്ണൻകുട്ടി (വൈദ്യുതി വകുപ്പ് മന്ത്രി) </p>
<p>(എ) രണ്ടായിരത്തി ഇരുപത്തി ഏഴോടുകൂടി സംസ്ഥാനത്തെ വൈദ്യുതി ആവശ്യകതയുടെ അനുപമ ശതമാനവും പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും കണ്ടെത്തുകയെന്ന ലക്ഷ്യം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി ഈ മേഖലയിൽ സർക്കാർ നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകൾ സംബന്ധിച്ച് വിശദീകരിക്കാമോ;</p>	<p>(എ) പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ള വൈദ്യുതോൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കെ.എസ്.ഇ.ബി. ലിമിറ്റഡിന്റെ കീഴിൽ കബ്ലിക്കോട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന 2.025 മെഗാവാട്ട് ശേഷിയുള്ള വിൻഡ് ഫാമിന്റെ ഉത്പാദനശേഷി 6 മെഗാവാട്ട് ആയി ഉയർത്താനുള്ള ടെണ്ടർ National Institute of Wind Energy യുടെ സഹായത്തോടെ ചെയ്യാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.</p> <p>രണ്ടായിരത്തി ഇരുപത്തി ഏഴോടുകൂടി സംസ്ഥാനത്തെ വൈദ്യുതി ആവശ്യകതയുടെ അമ്പതു ശതമാനവും പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും കണ്ടെത്തുകയെന്ന ലക്ഷ്യം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനായി കൂടുതൽ ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ വിഭാവനം ചെയ്തു നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. 209.50 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള 10 ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നു. ഇതിൽ 106 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള 3 ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ വർഷം തന്നെ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്നതുമാണ്.</p> <p>പുതിയ ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്പർ ചെങ്കളം (24 MW/53.22 Mu), മരിപ്പുഴ പദ്ധതി (6MW/14.84 Mu), പൊരിങ്ങൽകുത്ത് സ്റ്റേജ് II (24 MW/ 53.85 Mu) എന്നീ പദ്ധതികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഈ സാമ്പത്തിക വർഷം തന്നെ ആരംഭിക്കുവാൻ കഴിയുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. 78.5 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള 10 പദ്ധതികൾ സ്ഥലമേറ്റെടുപ്പിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലാണ്. കൂടാതെ</p>

വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ജോലികളും നടന്നു വരുന്നു.

ഇടുക്കി സുവർണ്ണ ജൂബിലി പദ്ധതി (800 MW/1301 Mu), ശബരിഗിരി എക്സ്റ്റൻഷൻ സ്കീം (300 MW/194 Mu) എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ അനുമതികൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു.

വൈദ്യുതി ബോർഡിന്റെ ഡാമുകളിൽനിന്നും പുറന്തള്ളുന്ന വെള്ളം വീണ്ടും പമ്പ് ചെയ്ത് വൈദ്യുതി ഉൽപാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് വിവിധ പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് പദ്ധതികളും കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റിന്റെ ഊർജ്ജ കേരള മിഷന്റെ ഭാഗമായി ആയിരം മെഗാവാട്ട് സൗരോർജ്ജം സംസ്ഥാനത്തെ വൈദ്യുതി ശൃംഖലയിൽ കൂട്ടിച്ചേർക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് നടത്തുന്ന പദ്ധതിയാണ് 'സൗര'. 'സൗര' പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 500 മെഗാവാട്ട് പുരപ്പുറ സൗര നിലയങ്ങളിൽ നിന്നും, ശേഷിക്കുന്ന 500 മെഗാവാട്ട് സോളാർ പാർക്ക്, സ്വകാര്യ സംരംഭകർ, ഫ്ലോട്ടിംഗ് സോളാർ എന്നിങ്ങനെയും കൈവരിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടന്നു വരുന്നത്. ഇതിൽ പുരപ്പുറ സോളാർ പാനലുകൾ വഴിയുള്ള വൈദ്യുതോല്പാദനത്തിൽ ഉപഭോക്താക്കളുടെ പുരപ്പുറങ്ങളിലാണ് നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത്. വൈദ്യുതി ഉപഭോഗം, താരിഫ് കാറ്റഗറി, എന്നിവ അനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളിലുള്ള ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഗുണകരമാകുന്ന വിധം വ്യത്യസ്ത മോഡലുകൾ കെ.എസ്.ഇ. ബി.എൽ. മുന്നോട്ട് വെച്ചിട്ടുണ്ട്.

സൗര ഫേസ് I - (Non subsidy) പ്രോഗ്രാം

ഫേസ്-1ൽ 50MW ടെൻഡർ ആണ് വിളിച്ചത്. എല്ലാത്തരം ഉപഭോക്താക്കൾക്കും പങ്കാളികളാകാനാവുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. ഇതിൽ 3 മോഡലുകളാണ് നിലവിലുള്ളത്. ഉപഭോക്താവിന് യാതൊരുവിധ മുതൽ മുടക്കും ഇല്ലാത്ത മോഡൽ 1, 2 എന്നിവയും, ഉപഭോക്താവിന്റെ പൂർണ്ണ മുതൽ മുടക്ക് വേണ്ടി വരുന്ന മോഡൽ 3 ഉം ആണ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്. ഇതിൽ മോഡൽ 1 തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഉപഭോക്താവിന് പുരപ്പുറം വിട്ടു കൊടുക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നിലയം ആകെ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതിയുടെ 10% വും, മോഡൽ 2

തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നവർക്ക് 25 വർഷത്തേക്ക് ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതി നിശ്ചിത താരിഫിൽ പൂർണ്ണമായും ലഭ്യമാകും. ഈ പദ്ധതിയിൽ 24.09 MW-ന്റെ 1963 നിലയങ്ങൾ പൂർത്തീകരിച്ചു. പദ്ധതി പൂർത്തീകരണത്തിനായി ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം നിലവിൽ 86 കോടി രൂപ വിനിയോഗിച്ചു കഴിഞ്ഞു. നിലവിൽ ഈ പദ്ധതിയിൽ പുതിയ രജിസ്ട്രേഷൻ ഇല്ല.

സൗര സബ്സിഡി പ്രോഗ്രാം(PHASE-II)

2019-20 വർഷത്തേക്ക് 50 മെഗാവാട്ടും, 2020-21 വർഷത്തേക്ക് 200 മെഗാവാട്ടും, സബ്സിഡി പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടു ത്താനാണ് കേന്ദ്ര-നവ-പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ മന്ത്രാലയം കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ.-ന് അനുമതി നൽകിയിരിക്കുന്നത്.

ഗാർഹിക ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് മാത്രമുള്ള സബ്സിഡി സ്കീമിൽ 130.77 MW - ന്റെ 35084 നിലയങ്ങൾ പൂർത്തീകരിച്ചു. നിലവിൽ കേന്ദ്രം അനുവദിച്ച 182 കോടി രൂപ സബ്സിഡി ഇനത്തിൽ വിതരണം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞു. മുഴുവൻ തുകയും ഈ സർക്കാർ കാലയളവിൽ ആണ് വിനിയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. നിലവിൽ സബ്സിഡി പദ്ധതിയുടെ പൂർത്തീകരണത്തിന് MNRE നൽകിയിരുന്ന കാലാവധി 2023 സെപ്റ്റംബർ 23 വരെയാണ്. പദ്ധതി പുരോഗതിയിലാണ്.

ഇതിനൊക്കെ പുറമെ ആഭ്യന്തര ഊർജ്ജ ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജം വിപുലമാക്കി വൈദ്യുത ഉത്പാദന മേഖലയിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത കൈവരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സൗരോർജ്ജം, കാറ്റാടിപ്പാടം തുടങ്ങിയ പുനരുപയോഗ സ്രോതസ്സുകൾ മുഖേനയുള്ള വൈദ്യുത ഉത്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നിരവധി പദ്ധതികൾ സംസ്ഥാന സർക്കാരും കെ.എസ്.ഇ.ബി.ലിമിറ്റഡും സംയുക്തമായി ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

പി.എം. കസ്യം പദ്ധതി

പി.എം. കസ്യം പദ്ധതിയുടെ ഫീഡർ തല സൗരോർജ്ജവൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി 11 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള ഗ്രാണ്ട് മാണ്ടഡ് സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ തിരുവനന്തപുരം, വയനാട്, കണ്ണൂർ, തൃശൂർ, പാലക്കാട്, കോഴിക്കോട്, കാസർഗോഡ് എന്നീ ജില്ലകളിലെ 14 ഇടങ്ങളിലായി

കെ.എസ്. ഇ.ബി. ലിമിറ്റഡിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തി നടന്നു വരുന്നു. 30% കേന്ദ്ര ധനസഹായത്തോടെയും ബാക്കി തുക കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ. മുതൽ മുടക്കിയുമാണ് ടി പദ്ധതി നിർവഹിക്കുന്നത്. ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ട 700 കിലോവാട്ടിന്റെ സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ ഈ വർഷം 5 ഇടങ്ങളിലായി പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ മൂക്കിൽമടയിൽ കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുടെ 36 ഏക്കറോളം വരുന്ന ഭൂമിയിൽ 6 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള ഗ്രാണ്ട് മാണ്ടഡ് സൗരോർജ്ജ നിലയം സ്ഥാപിക്കാനും കെ.എസ്.ഇ.ബി. ലിമിറ്റഡ് ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

പി.എം. കസ്യം പദ്ധതിയുടെ 'കംബോണറ്റ്-എ' മുഖേന കർഷകർക്കോ /മറ്റു നിക്ഷേപകർക്കോ (കർഷകരുടെ ഭൂമി പാട്ടത്തിനെടുത്ത്) മുതൽ മുടക്കി തരിച്ച ഭൂമിയിൽ സൗരോർജ്ജ നിലയം സ്ഥാപിക്കാവുന്നതും അതിൽ നിന്ന് ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതി താരിഫ് അധിഷ്ഠിത ബിസ്സിംഗിലൂടെ കെ.എസ്.ഇ. ബി.എൽ. വാങ്ങുന്നതുമാണ്. ഇപ്രകാരം 40 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇതിൽ 5.5MWനു ലെറ്റർ ഓഫ് അവാർഡ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

കാർഷിക പമ്പുകളുടെ സൗരോർജ്ജവൽക്കരണം ലക്ഷ്യം വച്ച് വൈദ്യുതി എത്തിപ്പെടാത്ത മേഖലകളിലെ ഡീസൽ പമ്പുകൾക്കു ബദലായി സൗരോർജ്ജ പമ്പുകളും അതിനോടനുബന്ധിച്ച് സ്റ്റാൻഡ് എലോൺ സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് **പി.എം. കസ്യം 'കംപോണറ്റ്-ബി'**. വൈദ്യുതി എത്തപ്പെട്ട മേഖലകളിലെ കാർഷിക പമ്പുകളുടെ ശൃംഖല ബന്ധിത സൗരോർജ്ജവൽക്കരണത്തിനായി **പി.എം. കസ്യം 'കംപോണറ്റ്-സി'** യും അനെർട്ട് മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

നബാർഡ് ലോൺ വഴി 5955 പമ്പുകളാണ് ആദ്യഘട്ടത്തിൽ പി.എം. കസ്യം കംപോണറ്റ്-സി മുഖേന സൗരോർജ്ജ വൽക്കരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ പദ്ധതിയിൽ കൃഷിവകുപ്പിന്റെ സബ്സിഡി യോടു കൂടിയുള്ള വൈദ്യുതി ലഭിക്കുന്ന കർഷകരാണ് ഗുണഭോക്താക്കൾ. പൂർണ്ണമായും സൗജന്യമായാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

കെ.എസ്.ഇ.ബി ലിമിറ്റഡ് വഴി നടപ്പിലാക്കുന്ന മറ്റു സൗരോർജ്ജ പദ്ധതികൾ

പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ കഞ്ചിക്കോട് കെ.എസ്.ഇ.ബി. ലിമിറ്റഡിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഭൂമിയിൽ 1.25 മെഗാവാട്ടിന്റെ ഗ്രാണ്ട് മാണ്ടഡ് സൗരോർജ്ജ നിലയം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തി നടന്നു വരുന്നു. ബാണാസൂര സാഗർ ഡാമിൽ 100 മെഗാവാട്ടിന്റെ ഫ്ലോട്ടിംഗ് സോളാർ പാർക്ക് സ്ഥാപിക്കുന്നത് കെ.എസ്.ഇ.ബി. എല്ലിന്റെ പരിഗണനയിലാണ്. ഇത് കൂടാതെ എൽ. എസ്. ജി. ഡി യുടെ കീഴിലുള്ള 100 ഇടങ്ങളിലായി ആകെ 1.8 മെഗാവാട്ട് സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ നിലയം സ്ഥാപിക്കാനും കെ.എസ്.ഇ.ബി ലിമിറ്റഡ് ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

കാറ്റിൽ നിന്നും വൈദ്യുതോത്പാദനം

പാലക്കാടു ജില്ലയിലെ ഒഴലപ്പതി വില്ലേജിൽ 14 മെഗാവാട്ടിന്റെ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിച്ച് കാറ്റിൽ നിന്നും വൈദ്യുതോത്പാദനം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായി M/s ഇൻകെലിനു ലെറ്റർ ഓഫ് അവാർഡ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്തെ വൈദ്യുതി ആവശ്യകതയുടെ അമ്പതു ശതമാനവും പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും കണ്ടെത്തുകയെന്ന ലക്ഷ്യം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി ഈ മേഖലയിൽ സർക്കാർ നടത്തുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട ഇടപെടലുകളിൽ ഒന്നാണ് സർക്കാർ/ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ 10% സർക്കാർ ധനസഹായം നൽകി ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവൃത്തിയായി സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി. സ്റ്റാർട്ട് സിറ്റിയുമായി സഹകരിച്ചുകൊണ്ട് തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷനിലെ എല്ലാ സർക്കാർ കെട്ടിടങ്ങളിലും സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും തിരുവനന്തപുരം നഗരം സോളാർ സിറ്റിയായി മാറ്റുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 100 MW ഗാർഹിക സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളും അനെർട്ട് മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കൂടാതെ, സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ **RESCO** മാതൃകയിൽ സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളും വിദൂര ആദിവാസി കോളനികളിൽ വിൻഡ് സോളാർ ഹൈബ്രിഡ് പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതിയും ഹരിത വത്സാന പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ലൈഫ് മിഷൻ വീടുകളിൽ 2 KW വീതവും, BPL വീടുകളിൽ 3 KW വീതവും ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. മത്സ്യത്തൊഴി ലാളികളുടെ പുനരധിവാസ പദ്ധതിയായ 'പുനർഗൃഹം' പദ്ധതിയിൽ സ്ഥാപിച്ച

		<p>വീടുകളിൽ 2 കിലോവാട്ട് വീതം ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതിയും അനേർട്ട് മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.</p> <p>പബ്ലിക് EV ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ പരമാവധി സൗരോർജ്ജ ത്തിന്റെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി പബ്ലിക് ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളോടൊപ്പം സ്ഥാപിക്കുന്ന സൗരോർജ്ജ സംവിധാനത്തിന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ അനേർട്ട് വഴി സബ്സിഡി നൽകി വരുന്നു. 5 kW മുതൽ 50 kW വരെയുള്ള സൗരോർജ്ജ സംവിധാനത്തിന് ഒരു കിലോവാട്ടിന് 20,000/- രൂപ എന്ന നിരക്കിൽ 50 kW സോളാർ പാനലിന് പത്തു ലക്ഷം രൂപ സബ്സിഡി നൽകി വരുന്നു.</p> <p>സംസ്ഥാനത്ത് പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ ഊർജ്ജോല്പാദന മാർഗ്ഗമായ ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ കൂടുതൽ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനും നിലവിൽ അനുവദിച്ച പദ്ധതികളുടെ നിർമ്മാണം ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉതകുന്ന രീതിയിൽ സംസ്ഥാന ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത നയം പുതുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചു. പുതുക്കിയ ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത നയത്തിന്റെ കരട് ഇപ്പോൾ സർക്കാർ പരിഗണനയിലാണ്.</p>
(ബി)	<p>ഈ ദിശയിലേയ്ക്കുള്ള പ്രധാന പ്രവർത്തനമെന്ന നിലയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന സൗര പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകുമോ;</p>	<p>(ബി) <u>സൗര പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തന പുരോഗതി</u></p> <p>ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് വിഭിന്നമായി സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കാൻ വേണ്ട മുതൽ മുടക്കാൻ സാമ്പത്തിക സൗകര്യമില്ലാത്ത ഉപഭോക്താക്കളെ ഉൾപ്പെടുത്തി 'കേരള മോഡൽ പദ്ധതി' എന്ന ഒരു പുതിയ മോഡൽ കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ. ഒരുക്കിയിരുന്നു. ഇതിൽ ആകെ മുതൽമുടക്കിന്റെ 12%, 20%, 25% ആണ് ഉപഭോക്താക്കൾ മുതൽ മുടക്കേണ്ടത്. മുതൽ മുടക്കിന്റെ തോതനുസരിച്ചു ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതിയുടെ വിഹിതം യഥാക്രമം 25 %, 40%, 50 % എന്നിങ്ങനെ ഉപഭോക്താവിന് ലഭിക്കും. നിലവിൽ ഈ പദ്ധതിയിൽ പുതിയ രജിസ്ട്രേഷൻ ഇല്ല.</p> <p>സൗര സബ്സിഡി പ്രകാരം 37 ഡെവലപ്പ്മെന്റ് എ-പാനൽ ചെയ്തു കൊണ്ട് പദ്ധതി പുരോഗമിക്കുന്നു. സമയ ബന്ധിതമായി പദ്ധതി പൂർത്തീകരണത്തിനു വേണ്ടി ട്രാക്കിംഗ് സംവിധാനത്തോടുകൂടി ഇ-കിരൺ (E-Kiran) മാനേജ്മെന്റ് പോർട്ടൽ സംവിധാനം വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതി യിലേക്ക് പൊതുജനശ്രദ്ധ പിടിച്ചുപറ്റുവാനും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പദ്ധതിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ബോധ്യപ്പെടുത്തുവാനും</p>

കേരളത്തിലെ എല്ലാ ഇലക്ട്രിക്കൽ സബ് ഡിവിഷനുകളും കേന്ദ്രീകരിച്ചു സ്പോട്ട് രജിസ്ട്രേഷൻ ക്യാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചു.

സൗര പദ്ധതിയുടെ പുരോഗതിക്കായി ഇതിന്റെ ഏകോപന ചുമതല വിതരണ വിഭാഗത്തെ കൂടി ഏൽപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. തുടർന്ന് സർക്കിൾ തലത്തിൽ ടാർഗറ്റ് നിശ്ചയിച്ചു നൽകി നിലയങ്ങളുടെ സർവ്വേ, രജിസ്ട്രേഷൻ, കമ്മീഷനിംഗ് ഇവ തുടർച്ചയായി ബോർഡ് തലത്തിൽ അവലോകനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു.

മീറ്റർ അലോക്കേഷൻ പവർ ക്വാളിറ്റി ടെസ്റ്റിംഗ് ഇവ വേഗത്തിൽ പൂർത്തീകരിക്കാൻ നടപടികൾ എടുത്തു. നെറ്റ് മീറ്റർ ലഭ്യത സർക്കിൾ തലത്തിൽ ഉറപ്പു വരുത്തി. ആവശ്യമായ മീറ്ററുകൾ ബോർഡ് തലത്തിൽ വാങ്ങി സർക്കിൾ സ്റ്റോറുകളിൽ എത്തിച്ചു. 10 KW വരെയുള്ള നിലയങ്ങൾ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തി വേഗത്തിൽ കണക്ട് ചെയ്യുന്നു. കൂടാതെ 50 KW വരെയുള്ള നിലയങ്ങൾക്കു PQ ടെസ്റ്റിംഗ് നടപടികൾ ലഘൂകരിച്ചു .

സമയബന്ധിതമായി പദ്ധതി പൂർത്തിയാക്കാൻ വേണ്ടി സോളാർ പാനൽ നിർമ്മാതാക്കളുടെയും ഇൻവെർട്ടർ നിർമ്മാതാക്കളുടെയും അവലോകനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും പദ്ധതി നടത്തിപ്പിന് നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ വിലയിരുത്തുകയും പ്രശ്നപരിഹാരങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു വരുന്നു. സൗര പദ്ധതി നിർവഹണം വേഗത്തിലാക്കുന്നതിന് ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റിന്റെ സഹകരണം ഉറപ്പാക്കുന്നു.

നോൺ സബ്സിഡി സ്കീമിൽ 100 മെഗാവാട്ടിന്റെ പുതിയ പദ്ധതിയുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ പുരോഗതിയിലാണ്. കൂടാതെ MNRE DBT സ്കീമിൽ നിലവിൽ 490 പുതിയ കമ്പനികളെ കൂടി എം-പാനൽ ചെയ്തു.

ആകെ സൗര പദ്ധതി

ആകെ സൗര പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ 155.69 MW ശേഷിയുടെ 37262 നിലയങ്ങൾ കമ്മീഷൻ ചെയ്തു. ഇതിൽ ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനു ശേഷം 153.421 മെഗാവാട്ടിന്റെ 37014 നിലയങ്ങൾ പൂർത്തീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

KSEBL നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന സൗര പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 25 മെഗാവാട്ട് സ്ഥാപിത ശേഷി ആണ് അനേർട്ട് മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. ഈ

		<p>പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി അനേകർട്ട് മുഖേന കേരളത്തിൽ ഉടനീളം 1923 വീടുകളിലായി 5.8 മെഗാവാട്ട് സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
(സി)	<p>സോളാർ സിറ്റി പദ്ധതി പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കുമോ?</p>	<p>(സി) ഇല്ല. സോളാർ സിറ്റി പദ്ധതി പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നിലവിൽ 63 സർക്കാർ കെട്ടിടങ്ങളിൽ 645 കിലോവാട്ട് സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. 60 കെട്ടിടങ്ങളിലായി 2558 കിലോവാട്ട് സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ ഇൻസ്റ്റലേഷൻ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ 88 കെട്ടിടങ്ങളിൽ ആയി 7057 കിലോവാട്ട് സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകളുടെ ഇൻസ്റ്റലേഷൻ ജോലികൾ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>സോളാർ സിറ്റിയുടെ ഭാഗമായി തിരുവനന്തപുരം നഗരപരിധിയിൽ 13 DC ഫാസ്റ്റ് ചാർജ്ജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ